

NOVODOBNO BREZDOMSTVO

VI. KONGRES HUMANITARNIH ORGANIZACIJ
Novodobni obrazi revščine

Simona Stegne, univ.dipl.soc.del.
Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote

Ljubljana, 17.10.2017

ETHOS obsega štiri temeljne (in 13 bolj podrobno razvrščenih) kategorije brezdomstva:

- biti brez strehe,**
- biti brez stanovanja,**
- bivati v negotovih pogojih,**
- bivati v neprimernih pogojih.**

(Evropska klasifikacija brezdomstva, ETHOS, 2004)

Kdo je brezdomec?

Brezdomec je človek brez doma.

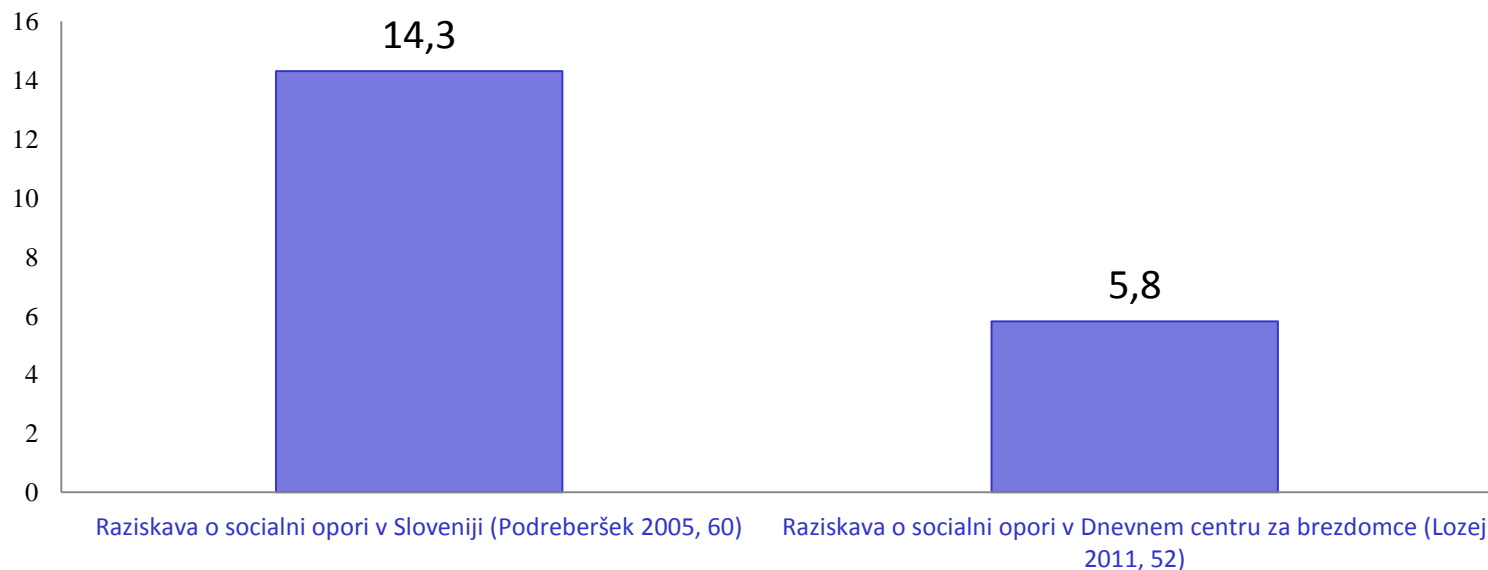

Kaj je dom?

Socialna mreža brezdomcev

Primerjava socialne opore splošne populacije v Sloveniji in uporabnikov dnevnega centra za brezdomce (št. oseb)

Brezdomci imajo najpogosteje stike z ostalimi brezdomci, sledijo formalni viri in prijatelji (Lozej 2011, 53).

Pogostost socialnih stikov ne pomeni tudi potrebne socialne podpore (Dekleva in Rapuš Pavel 2004, 16).

Brezdomec je **človek brez doma.**
Dom predstavlja varno in primerno bivališče z
ustrezno **socialno mrežo**, z dostopom do vseh
institucionalnih storitev, ki posamezniku
omogoča **človeško dostojanstvo.**

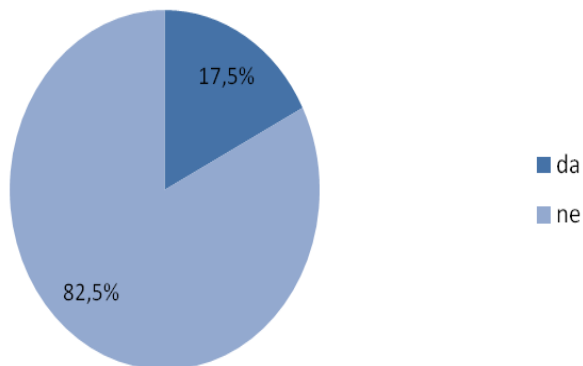
(Predlog osnutka Nacionalne strategije brezdomstva, 2015)

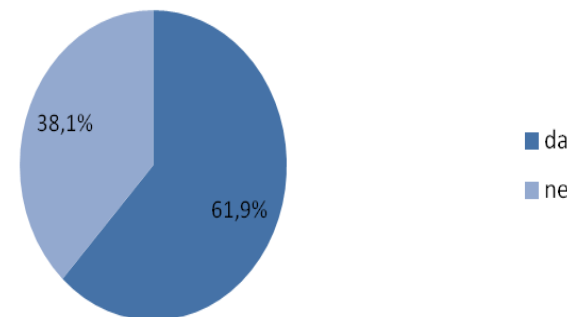
Izguba vira dohodka

Ali prejemaš pokojnino?

Raziskava Psihosocialni status brezdomnih, 2014

Ali prejemaš denarno socialno pomoč?

Raziskava Psihosocialni status brezdomnih, 2014

Denarno socialno pomoč prejema 62 % anketirancev.
Če seštejemo denarno socialno pomoč in pokojnino, ima skoraj
80% brezdomnih dohodke.

**Vprašanje je, kako s temi dohodki živeti in
preživeti?**

Brezdomec dobi stanovanje in službo. Čez mesec dni izgubi oboje.

Kje se zatakne?

Spreglejamo, da **S TEM NE ZNA ŽIVETI in NIMA ZDRAVE SOCIALNE MREŽE.**

TISTO, KAR SMO Z OSNOVNO POMOČJO ZGRADILI, SE V TRENUTKU ZRUŠI!

Naše delo je zato **USTVARJANJE DOMA.**

Kako?

- Srečati človeka tam, kjer je.
- **Vračati izgubljeno dostojanstvo.**
- Poiskati mu primerno namestitev in ga učiti iz tega ustvarjati **dom**.

Oblike novodobnega brezdomstva

- Brezdomci z novimi oblikami zasvojenosti,
- brezdomci s težavami s telesnim in duševnim zdravjem
- starejši brezdomci,
- mladi brezdomci,
- brezdomci samotarji,
- Tujci,
- skrito brezdomstvo (socialno ogroženi ljudje – družine, upokojenci itd.),
- brezdomske družine.

Brezdomni z novimi oblikami zasvojenosti

Problematika in izzivi?!

Razširjen črni trg, ki ponuja:

- nove sintetične droge in zdravila s psihoaktivnimi snovmi. *Zelo malo testov obstaja, ki izsledijo te substance;*
- kombiniranje: *zdravila + droga+ alkohol+ trava itd.;*
- zasvojenost, ki jo je težko zdraviti;
- ogroženo zdravstveno stanje (slabši imunski sistem, bolezni itd.);
- močna osebna in socialna degradacija.

		Starost				
		do 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	nad 60 let
Zasvojenosti	alkohol	16,7%	12,5%	31,6%	63,6%	60,0%
	droga	16,7%	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%
	kombinacija več zasvojenosti	16,7%	18,8%	47,4%	0,0%	0,0%
	ni zasvojen/a	50,0%	68,8%	15,8%	36,4%	40,0%
	skupaj	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Vir: Raziskava Psihosocialni status brezdomnih, 2014

Brezdomci, ki imajo težave z duševnim in telesnim zdravjem

- Brezdomci, ki so zaradi bolezni in/ali zasvojenosti izgubili službo in dom,
- starejši brezdomci, ki zaradi bolezni ne morejo več vzdrževati svojega doma,
- brezdomci s težavami v duševnem zdravju,
- brezdomci, ki zbolijo na ulici.

Problematika in izzivi?!

- Funkcionalna nepismenost in neozaveščenost o njihovih pravicah;
- bistveno nižja sposobnost samopomoči – življenje na ulici, prisotnost zasvojenosti;
- odpusti iz bolnišnic;
- zgodnja umrljivost;
- zavetišča nimajo primernih pogojev za oskrbo in nego starejših brezdomnih;
- potrebujemo primerne namestitve.

Zgodovinski pregled pomoči brezdomcem

ŠPITALI :

- Najstarejše dobrodelne ustanove, katerih vloga se je skozi čas spreminjala,
- v 14. in 15. stoletju so pomenili streho nad glavo za reveže in romarje,
- v 19. stoletju pa so bili špitali medicinske ustanove, ki so imele zlasti socialno funkcijo pri oskrbi revnih in nemočnih. Kasneje imenovane ubožnice, hiralnice.

UBOŽNICE – UBOŽNE HIŠE:

- Nastale so v dobi špitalov,
- nudile so pomoč in oskrbo ljudem, nezmožnim preskrbe z osnovnimi življenjskimi potrebščinami.

HIRALNICE:

- Nastale so v poznem 19. stoletju,
- v njih so dobili oskrbo onemogli in neozdravljivo bolni ljudje,
- slednji so pred nastankom hiralnic zatočišče našli v špitalih ali ubožnih hišah.

Današnji pregled pomoči brezdomcem

TERENSKO DELO

- Zajema obiskovanje in pomoč brezdomcem, ki se zadržujejo na ulici.
- Nudi se: informiranje, svetovanje, opolnomočenje, spremljanje in urejanje socialnega statusa.

DNEVNI CENTRI ZA BREZDOMCE

- Omogočajo dnevno zadrževanje brezdomcev v prostoru.
- Nudi se: materialno, psihosocialno in socialno pomoč.

ZAVETIŠČA ZA BREZDOMCE

- Zajema možnost prenočevanja brezdomcem.
- Poznamo: nočna zavetišča, zavetišča s celodnevno oskrbo.

NAMESTITVENE PODPORE

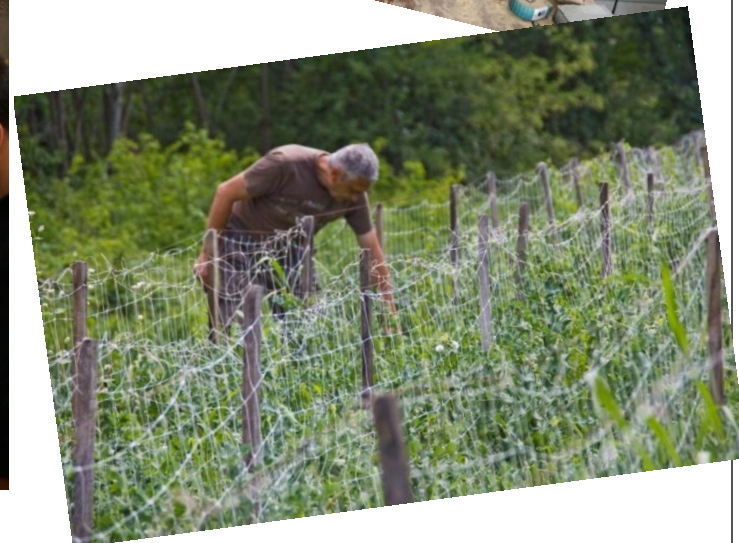
- Omogočajo nadgradnjo zavetišč za brezdomce, ki že imajo urejen socialni status in omogočajo socialno rehabilitacijo in opolnomočenje.

POTREBUJE SE: NAMESTITVE ZA ONEMOGLE IN BOLNE BREZDOMCE

Rešitve novodobnega brezdomstva

- Namestitve, ki bi omogočale skupno ustvarjanje novega doma;
- namestitve za onemogle in bolne brezdomce;
- ozaveščanje ljudi o nujnosti celostnega pogleda na brezdomstvo;
- razvijanje bolj dostopne mreže psihosocialne in terapevtske pomoči;
- razvijanje terenskega dela na ulicah;
- prostovoljno delo;
- pomoč ljudem v stiski pred pragom brezdomstva – svetovalno in psihosocialno delo na domu;
- preventiva v šolah.

HVALA ZA VAŠO POZORNOST!

Utrinki dela z brezdomci

Društvo
prostovoljcev